
FRANSA'YA KINAMA, İSVİÇRE'YE TAKDİR VE TEŞEKKÜR-3 OCAK 2012

Tugay ULUÇEVİK

12.04.2009

Diplomaside sözlü ve yazılı ifadelerle olduğu kadar, sembollerle, bilerek yaratılan veya kendiliğinden ortaya çıkan tesadüflerle, jestlerle ve hattâ mimiklerle anlamlı ve önemli mesajlar verilebilmektedir. Tesadüflere kamuoyu çeşitli anlamlar yükleyebilmekte ve sonuçlar çıkarabilmektedir.

Nitekim, Fransa Ulusal Meclisinin Ermenistanın sözde ermeni soykırım iddiası dahil Fransanın tanıdığı soykırımları inkâr eden kişilere ceza verilmesini öngören yasa tasarısını Türkiye'nin Paris Büyükelçiliği Turizm Müşaviri Yılmaz Çolpanın Ermeni teröristlerce Pariste şehit edilmesinin 32. yıldönümü olan 22 Aralık 2011 tarihinde görüşmesi, Türkiye'de Fransız makamlarının sorumsuz ve saygısız davranışının, duyarsızlığının ve umursamazlığının bir göstergesi olarak algılanmış ve nefretle karşılanmıştır.

Ayrıca, Türkiye'yi, Suriye politikası ve Malatya Kürecikte füze kalkanı radarı kurulmasına müsaade etmesi sebebiyle eleştiren İranın Cumhurbaşkanı Ahmedinejadın Erivana yaptığı resmî ziyaretin Fransa Ulusal Meclisinin inkâr yasasını görüşüp kabul ettiği güne rast gelmesinin de Ankaradaki 4. Büyükelçiler Konferansında anlamlı bulunduğu dair haberler Türk basınında yer almıştır.

Aynı şekilde, bu vakte kadar, Ermenistanın sözde soykırım iddialarını kabullenip benimsediğini gösteren çeşitli davranışlar içinde bulunmuş olan İsviçre Devletinin Federal Konsey Başkanı ve Dışişleri Bakanı Bayan M. Calmy-Rey'in Türkiye'ye geleceğinin ve Fransa Ulusal Meclisinin malûm esef verici kararı almasının ertesi günü açılacak olan Büyükelçiler Konferansında konuşma yapacağı Ankarada duyulması ve 25 Aralık günü de Dışişleri Bakanlığınca ziyaret hakkında resmî açıklama yapılması, eleştiri ve tepki ortaya koyan yorumlara sebebiyet vermiştir.

Şu hususu ifade edelim ki, Ermenistanın sözde soykırım iddialarına arka çıkma bakımından bize göre İsviçrenin sicili Fransanınkinden daha iyi değildir. Hattâ, daha da kötüdür denebilir.

Bu yüzden de, Fransa ile yaşanan son durum karşısında, İsviçreli konuğun Türkiye'yi ziyaretinin zamanlamasının ve kendisine 4. Büyükelçiler Konferansına hitap etme ayrıcalığının verilmesinin ters olduğunu düşünmekteyiz.

Bu ziyaret, Türkiye'de dikkatlerin, birkaç günlüğüne de olsa, resmî plânda ve kamuoyunda Fransaya karşı gösterilen haklı tepkilerden uzaklaşmasına sebebiyet vermiştir.

En önemlisi, bu ziyaretin, Türkiye'nin en yüksek düzeylerde Fransaya verdiği mesajların inandırıcılığını zayıflatmış olması ihtimalidir.

Çünkü, İsviçre, fazla uzak olmayan bir geçmişte, Ermenilerin sözde soykırım iddialarına arka çıkan söylem ve eylemleri sebebiyle, birden fazla vesileyle, bu gün Fransaya karşı dile getirdiklerimize benzer kınama ifadeleriyle (örneğin, 16 Aralık 2003 ve 20 Aralık 2007 tarihli Dışişleri Bakanlığı açıklamaları) Türk Hükûmetinden ve kamuoyumuzdan sert tepki görmüştür.

İsviçre, ülkesinde, Ermenistanın iddia ettiği soykırım ile ilgili olarak böyle bir soykırım olmamıştır veya bu soykırım iddiası yalandır; asılsızdır şeklinde görüş beyan eden kişi veya kişiler hakkında suç duyurusunda bulunan, haklarında kovuşturma açan, yargılayan ve mahkûmiyet kararı veren ilk Devlet olmuştur. Türk Tarih Kurumunun eski Başkanı Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu ve İşçi Partisi Başkanı Dr. Doğu Perinçek, İsviçrenin, sırasıyla, 2004 ve 2005deki bu haksız uygulamasının sembolü haline gelmişlerdir.

İsviçrenin bu tasarrufuyla, 2004 ve 2005 yıllarında Avrupada Slovakyanın, Hollandanın, Polonyanın, Almanyanın ve Litvanyanın peş peşe sözde Ermeni soykırımını tanıyan kararlar almalarına emsal teşkil ettiğini düşünmekten kendimizi alamıyoruz.

Bu ziyaretin, Fransada inkâr yasa tasarısı hakkında yürüyen süreci yöneten yetkilileri biz Türkiyedeki tepkileri dikkate almayalım; kendi işimize bakalım; aynı konu yüzünden daha önce de ilişkilerimizde türbülans yaşamıştık; bu sefer de geçer; Türkler İsviçreye de çeşitli vesilelerle tepki göstermişlerdi; oysa kısa bir süre sonra İsviçre ile yakın dost haline geldiler; Federal Konsey Başkanı ve Dışişleri Bakanına kamuoyu önünde takdir ve teşekkür ifade edebiliyorlar şeklinde düşünmeye sevk edebileceğinden endişe ederiz.

İsviçrenin sözde Ermeni soykırımı iddiaları hakkında takındığı tutumun somut örneklerinin başlıcaları şunlardır:

İsviçrede 2001 yılında sözde Ermeni soykırımını inkâr ettikleri gerekçesiyle 12 Türk vatandaşı hakkında kovuşturma açılmıştır. Berndeki mahkeme, sözde Ermeni soykırımının İsviçre tarafından resmen tanınmamış olduğu gerekçesiyle kovuşturmaya mahal olmadığı hükmünü vermiştir. Bu karar Federal Mahkeme tarafından 2002 yılında onaylanmıştır.

10 Aralık 2001 tarihinde İsviçrenin Cenevre Cumhuriyeti ve Kantonu sözde Ermeni soykırımını tanıdığını bir Deklarasyonla duyurmuştur. Bu Deklarasyonun altında yer alan imzalardan birincisinin Başkan sıfatıyla Bayan Micheline Calmy-Reye ait olduğu internette görülmektedir.

Merkezi Lozan olan Vaud Kantonunun Meclisi de sözde Ermeni soykırımını tanıyan bir kararı 23 Eylül 2003 tarihinde benimsemiştir.

İsviçre Konfederasyon Parlâmentosunun Ulusal Meclis Kanadı 16 Aralık 2003 tarihinde sözde Ermeni Soykırımını kabul eden bir karar almıştır.

İsviçre sözde Ermeni soykırımını alenen reddedenler hakkında başlattığı kovuşturmaları ve verdikleri mahkûmiyet hükümlerini İsviçre Ceza Kanununun 261 sayılı maddesine dayandırmaktadır. Bu Madde bir kişinin bir başka kişiyi insan haysiyetini rencide edecek şekilde sözle veya yazıyla veya resimle veya jestlerle veya saldırı eylemleriyle alenen aşağılamasından veya ırk, etnik köken veya din bakımından bir başka kişiye veya bir grup kişiye nazaran ayırımçı muameleye tabi tutmasından söz etmektedir. Bu fiili işleyenler için 3 yılı geçmeyen (custodial sentence) hapis veya rehabilitasyon merkezlerinde tutulma veya toplumsal hizmetler yapma veya

para cezası öngörülmektedir.

Diğer taraftan, bir İsviçre Kuruluşu olan Cenevrede kain Kızıl Haç Uluslararası Komitesinin Müzesinin iç duvarlarında yer alan Ermeni soykırımından, katliamından söz eden ibarelerin, figürlerin kaldırılması için sürekli teşebbüslerimiz olmuştur. Bu ibarelerin kaldırılıp kaldırılmadığını bilmiyoruz. Bir yenileme inşaatı sebebiyle Müze halen kapalı bulunmaktadır. Yeniden açıldığında, Müzedeki bu önyargılı ibarelerin kaldırılmış olmasını temenni ediyoruz.

Basında çıkan haberlere göre Sayın Calmy-Rey Ankarada verdiği bir demeçte Fransanın aksine İsviçrede belirli bir olayın soykırım olarak kabul edildiği bir yasa yok. İsviçre ceza kanunu, açıkça ırkçılık içeren söylem ve propagandayı cezalandırıyor şeklinde ifade kullanmıştır.

Fransada söz konusu yasa henüz yürürlüğe girmiş değildir. Belki de sonunda Fransada kolektif sağduyu hakim olacak ve yasa Senatodan geçmeyecektir. Öte yandan İsviçrede soykırım yasası mevcut değilse, İsviçre adlî makamları neden Ceza Yasasının, Calmy-Reyin de ırkçılık ve yabancı düşmanlığına dair olduğunu söylediği belirli bir hükmünü zorlayarak Halaçoğlu ve Perinçek hakkında dava açmışlar ve hüküm vermişlerdir?

2001 yılında sözde soykırım (genocide) kavramını da içeren bir resmî bildiriye imza atmış olan İsviçreli konuğun Büyükelçiler Konferansında yaptığı konuşmada İsviçrenin Osmanlı İmparatorluğunda Ermenilerin küteller halinde tehcir edilmelerini ve öldürülmelerini üzüntüyle karşılar ve kınar şeklinde ifade ettiği 1915deki olaylara dair görüşünü, sırf içinde soykırım (genocide) deyimini geçmiyor diye tarafsız bir değerlendirmeymiş gibi takdim edebilmiş olmasını ve bazı basın organlarında da bu beyanın olumlu biçimde yansıtılmasını yadırgamamak mümkün değildir. İsviçrenin 1915 olaylarını peşin hükme bağlayan bu kesin ifadeli görüşünü Calmy-Reyin ayrıca dile getirdiği ortak bir uzlaşma komisyonu kurulması ve Ermeni ve Türk tarihçilerin bu konuda araştırma yapmaları ve edinecekleri bulgularla bu açık tartışmaya katkı sağlamaları isteğiyle bağdaştırmak kabil midir?

Ayrıca, Calmy-Reye sormak istiyoruz: Türkiye Cumhuriyetinin bir vatandaşı İsviçrede katılacağı herhangi bir seminer, sempozyum, forumda veya başka bir siyasî veya akademik ortamda veya radyo veya televizyonda veya Türk ve İsviçre vatandaşlarıyla yapacağı sohbet toplantılarında, düşünce ve ifade özgürlüğünü kullanarak Ermeni soykırım olayı yoktur; bu iddia asılsızdır şeklinde veya bunlara benzer yönde alenen beyanda bulunursa İsviçre adlî makamlarının kovuşturmasına maruz kalır mı kalmaz mı?

Kaynak/Source: